

Види текстів

1. Пригадай, що ти знаєш про текст. Вибери слова з переліку.

Зв'язне за змістом висловлювання називають
Речення у тексті розміщені _____ та
утворюють _____ висловлювання. У тексті про
когось або про щось говориться. Це _____ тексту.
Заголовок пишеться _____ текстом і передає його
зміст.

2. Прочитай частину тексту із попереднього уроку. Що не так?

Із криниць люди брали воду, щоб готувати їжу, прати, купати дітей. Біля криниці збиралися на свята. Усім селом люди чистили криницю. Дівчата прикрашали криницю вінками, стрічками та запашними травами. Обов'язком кожної людини вважалося посадити дерево та викопати криницю.

Відредагуй, уникни тавтології, заміни слово, яке повторюється синонімом, займенником із запропонованих. Пересунь слова у текст. Прочитай новоутворений текст. Як тобі результат?

неї нього колодязі джерела

Допиши слова у висловлювання.

Цей текст має _____ речень. Усі речення у цьому тексті
та _____ Перше має таку граматичну основу:
підмет- _____ ; присудок- _____ .

3. Встанови зв'язок слів у реченні. Допиши питання і слова у словосполученнях.

Усім селом люди чистили криницю.

Люди (_____ ?) чистили;
чистили (що?) _____ ;
чистили (як?) _____ .

4. Прочитай тексти.

Чому у людей так трепетно ставляться до криниць?

Створено багато прислів'їв, пісень, в яких криниця порівнюється із джерелом сили та життя. Біля колодязя обов'язково садили калину, щоб прикрасити та зробити місце затишним.

Вода – то джерело життя на Землі. Тому криниці завжди оберігають, вважають за гріх засмічувати їх.

Ось, тому українці з повагою та трепетом ставляться до криниць.

Біля будинку бабусі викопана криничка.

Джерельце, багато років тому, дбайливо обклали дерев'яними цямринами. Від часу дерево стало темним, але надійно захищає воду від негараздів. Криничку ніжно обіймають гілочки калини. Вода в ній чиста й прозора. Влітку вода з криниці прохолодна, приємна, а взимку — студена.

Криничка гано виглядає у будь-яку пору року. Мені так подобається бабусина криниця!

Що відбувається? Коли?
Як? Де?

Яка?

Чому?

5. Що спільного у них із попереднім текстом? *обери*
Чим відрізняються? *обери*
З'єднай тексти із запитаннями, на які вони дають відповідь.

6. Прочитай пояснення у підручнику.

Типи текстів

Є три типи текстів: текст-опис, текст-розповідь, текст-міркування.

Текст, у якому хтось або щось описується, називають описом. **Текст-опис** схожий на картину, намальовану словами. Ти запитуєш: *Який предмет, яке явище?* І описуєш.

Текст, у якому передається послідовність подій, називають розповіддю. **Текст-розповідь** схожий на кадри з фільму, коли події йдуть одна за одною. Ти запитуєш: *Що відбувається?* І розповідаєш про це.

Текст, у якому говориться, чому відбуваються ті чи інші події, явища, називається **міркуванням**. Ти запитуєш: *Чому?* І пояснюєш.

Типи текстів	Текст-опис	Текст-розповідь	Текст-міркування
Мета створення	Описати зовнішність людини, тварину, картину природи, предмет тощо	Розповісти історію про події	Пояснити або довести думку, розповісти про причини явищ, подій
Ключові питання	Який? Яка? Яке? Які?	Що відбулося? Де? Коли? Як?	Чому?

7. Перевір. Як ти зрозумів(ла) прочитане.

Тест

- Текст-розповідь схожий на:
картину ☐ кадри з фільму ☐ запитання-відповідь ☐
- Текст-опис схожий на:
картину ☐ кадри з фільму ☐ запитання-відповідь ☐
- Текст-міркування схожий на:
картину ☐ кадри з фільму ☐ запитання-відповідь ☐
- Змальовує картини природи, зовнішність тварини або людини, описує предмет. Це :
текст-розповідь ☐ текст-опис ☐ текст-міркування ☐
- Розповідає історію про події, пригоди. Це :
текст-розповідь ☐ текст-опис ☐ текст-міркування ☐
- Висуває гіпотезу або запитання і дає відповідь. Це :
текст-розповідь ☐ текст-опис ☐ текст-міркування ☐

7. Прокодуй слова серед переліку. Якщо слово (словосполучення) використовують у **тексті-розповіді**, постав -1; якщо слово(словосполучення) використовують у **тексті-описі**, постав -2; якщо слово(словосполучення) використовують у **тексті-міркуванні**, постав -3.
Я думаю (); великий та розлогий (); чому (); прийшов і подивився (); видовжені, зелені (); я вважаю (); тому (); отже (); розгубився ().

8. Зроби перетворення: набір слів $\Rightarrow$ речення $\Rightarrow$ текст.

Обклали, камінцями, його.

Діти, джерельце, знайшли, під, маленьке, кущем.

по, Петрик, Оленка, лісу, гуляли.

криничка, Вийшла.

витоку, Малята, краї, розчистили.

Обери заголовок до створеного тексту:

Запропонуй свій:

Складений текст є

Молодець!

